

Razne stvari.

Amalfi.

Mesto Amalfi, ki ni daleč od Neapolja proti jugu, blizu Sorrenta, ni ravno veliko, pač pa ima prekrasno lego, da mu ga ni para na svetu. Naše slike v današnji in v poslednji številki vsaj nekoliko predočujejo ta divni kraj. Vrh lepote je imel Amalfi tudi mogočnost in imenitnost. V njem so vladali vojvode kakor v Genovi; imel je ljudovlado, bogate trgovce, in svoje ladije je pošiljal zlasti na jutro. To je bilo v srednjem veku. Sovražna druga mesta so mu uničila zunanjo moč, veliko mu je škodila protivna sila prirode. Dne 15. listopada l. 1343. je morje s hudim južnim vetrom divjalo tako, da je podrlo mestno zidovje in pa najlepše mestne stavbe. Neprestano so mu tudi pretili usadi, ker je mesto ob strmem hribu, katerega izpodjeda morje. Že 3. prosinca l. 1117. se je tak usad dva streljaja na široko pogreznil v morje in pokončal del mesta. Takrat se je odprla ona sloveča votlina (poleg hotela kapucinskega), iz katere v duhu gleda gledavec, ako gleda našo sliko na str. 137.

Čim nevarnejša je ta lega, tem drznejši so bili prebivavci, ki so semkaj, kjer so bili najlepši razgledi, stavili svoja bivališča. Naznamenitejši v tem oziru je „kapucinski samostan“, t. j. stavba, postavljena že l. 1212., do 80 m skoro navpično nad morjem, katero so pozneje dobili kapucini. Tu stoji vrsta stebrov, ob katerih se v divni lepoti ovija vinska trta. (Glej sliko na str. 120.) Prvotni kapucinski samostan je dandanes hôtel, samostan pa je postavljen niže, 30 m nad morjem, in poleg samostana je še hôtel Sta. Caterina. V ta lepi kraj so radi zahajali tujci; zlasti bogati Angleži. Domačini so hrib ne samo prekopali za cesto, temveč ga tudi izpodkopavali. Nihče ni slutil, kaj pride.

Ko je lani v listopadu in grudnu mnogo deževalo, začelo se je s tega hriba trgati in rušiti kamenje. To je ljudi opozorilo na nevarnost; večina je zapustila oba hotela. Kar se je opoldne 22. grudna utrgal ves prednji del višine, na katerem je hôtel kapucinski. Kakor ob močnem potresu se je potreslo po mestu, ljudje so preplašeni planili po koncu —: hotela vrh višine ni bilo več, spodaj ravno tako nobenega poslopja več: vse zasuto, vse pokopano, in razburkano morje, v katero se je zvalila ogromna množina odkrhnjene gore, je podilo svoje valove daleč tje proti jugu in vzhodu. Nekaj ljudi je tudi našlo smrt, med njimi dve angleški dami, ki sta bili v hotelu Caterina. Domačini so bili tako prestrašeni, da niso niti mislili na izkopavanje ponesrečencev. Šele vojaštvo se je lotilo dela, ki pa seveda ni bilo niti lahko niti varno.

Velikanska je škoda za mesto. Tujci se ga bodo ogibali. Mislečemu človeku pa kaže dogodek, kako je na svetu vse nestalno.

Naše slike.

V poslednji številki smo podali nekaj mičnih slik, ki nam kažejo, kako vrlo je napredovala tudi fotografska umetnost. Slike: „Fatima“ (str. 100), „Študija“ (str. 104), „Gozdna idila“ (str. 112), „Samostan Melk ob Dunavu“ (str. 117), „Cerkev sv. Antona v Padovi“ in „Tempel Sibilin v Tivoliju“ (str. 126) so samo fotografske slike, ki pa so narejene po pravilih umetniških in so tudi res umetne in lepe. Povzeli smo jih (po posebnih prijaznostih uredništva) iz strokovnega lista „Photographische Correspondenz“ (1899, šte. 12). Na str. 152. in 153. vidimo dve najnovejši Groharjevi sliki, ki sta slikani za romarsko cerkev na Brezjah: Sv. Antona Pad. in sv. Antona Pušč. Podobi sta ok. 2 m visoki in slikani v živih barvah, v močnih kontrastih. V „Ant. Pad.“ je svetloba povsem mirna, v ozadju se vidijo še v oblakih stebri cerkve; Marija ima temno-rdečo spodnjo obleko in temno modro toga. V „Ant. Pušč.“ je ozadje rumeno, Kristus ima toplo-rdečo toga, tuniko pa svetlo-modro. Oba svetnika imata rjav habit. Naš umetnik Iv. Grohar se je rodil l. 1867. v Sorici; učil se je pri Bradaški v Kranju; potem v Zagrebu, na graški deželni akademiji, od l. 1894. v Monakovem.

Slovensko gledališče.

19. prosinca se je igral Aškerčev „Izmajlov“, drama v štirih dejanjih.

21. prosinca se je igrala ljudska igra J. J. Stankovskega „Od stopinje do stopinje“.

25. pros. so se igrali v ljubljanskem gledališču „Rokovnjači“.

27. pros. se je prvikrat igrala R. Wagnerjeva opera „Večni mornar“. Poslovenil A. Štritof; ponavljala se je 30. pros. in 6. svečana.

2. svečana popoldne je bila ljudska predstava „Rokovnjačev“.

3. svečana so igrali „Zapravljivca“.

8. svečana. V. Parma: „Stara pesem“ in Leoncavallo: „Glumači“.

13. svečana je bila tisoča predstava slovenskega gledališča. Igrale so se igre: „Jamska Ivanka“, narodna spevoigra, zložila Mir. Vilhar in Schantl. Anton Foerster: Overture k izvirni slovenski operi „Gorenjski slavček“. „Shupanova Mizka.“ Overture k opereti „Tičnik“, zložil B. Ipavec. „Stara pesem“, uglasbil V. Parma. Namerjali so predstavo „Tugomerja“, pa ga je vlada prepovedala. Druga slavnostna predstava je bila 16. svečana, pri kateri se je pel Smetanov „Dalibor“. Tretja in zadnja slavnostna predstava je bila 20. svečana. Igral se je Shakespearjev „Hamlet“.